

## 10. Socioøkonomiske konsekvenser, værditab og turisme

### Baggrund

Vindmølleprojektet ved Sjørring samt hovedprojektet ved Tjele med vindmøller, solceller og industrianlæg er ikke blot en sag om natur og teknik – det er en sag, der vil få dybtgående konsekvenser for mennesker, lokalsamfund, økonomiske interesser og turisme. Disse konsekvenser er ikke belyst i tilstrækkeligt omfang i Miljøkonsekvensrapporten, og kommunens planmateriale fremstår både utilstrækkeligt, misvisende og ufuldstændigt på dette punkt. Samtidig har Viborg Kommune selv dokumenteret, at modstanden er omfattende og berettiget – uden at det har ført til en revurdering af projektets samlede samfundsnytte.

### Salgsoptioner

Omkring 18-20 lodsejere skal tilbydes salgsoptioner efter værditabsordningen. Der nedlægges omkring 35 boliger sammenlagt i Kvorning, Sjørring og Vinge/Tjele.

Dette tal bevirker, at:

- Der kan blive tale om et område med særligt stor påvirkning på ejendomsværdier og livskvalitet,
- Mange beboere har allerede opgivet at bo i området, hvis projektet gennemføres,
- Og at møllerne dermed medfører afvanding af bosætning og forarmelse af et rekreativt landskab

Ifølge planlovens § 11 skal kommunen ved planlægning af tekniske anlæg tage hensyn til eksisterende bosætning og fremme en bæredygtig udvikling. Men i denne sag ser vi det modsatte: Et aktivt beboet og rekreativt område skal tilbydes købsoptioner, hvor naboer reelt opfordres til at flytte.

### Værdiforringelse af boliger

På landsplan har realkreditinstitutioner, ejendomsmæglere og tekniske vurderinger vist, at boliger med udsigt til vindmøller kan miste op til 15-25 % af deres handelsværdi.

Værditabet skyldes både:

- Støj og lys,
- Tab af udsigt og landskab,
- Frygt for helbredspåvirkninger og fremtidige udbygninger.

Disse forhold gælder ikke kun i Viborg Kommune.

Store dele af naturen og kulturen ligger i Viborg Kommunes østlige del (tidligere Tjele Kommune), men rammes direkte af Energipark Tjele. Alligevel behandles denne situation ikke fyldestgørende i MKR – og slet ikke i kommunens egne vurderinger af projektets fordele og ulemper. Dette udgør en klar mangel i forhold til planlovens krav om tværkommunal vurdering og underminerer realismen i planens konsekvensbeskrivelser.

### **Turisme, friluftsliv og rekreative tab**

Tjele Langsø med udvalgte adgange til søen med bade- badebroer, Bigum Søbad og saunaklub, det kommunalt ejede rekreative område ved Vammen og Vammen Camping samt de tilstødende skove er et meget hyppigt besøgt og benyttede udflugtsmål. Derudover er Margueritruten gennem Vammen og omkring Tjele Langsø flittigt besøgt af cykelturister. Disse aspekter er ikke belyst i MKR.

Området besøges hvert år af:

- Naturelskere og fuglekiggere,
- Brugere af Margueritruten (nationale cykelruter),
- Besøgende til det rekreative område ved Vammen med enestående udsigt til næsten hele Tjele Langsøs længde med stilheden og storheden ved skov på alle sider af søen
- Brugere af Vammen Campingplads
- Brugere af Bigum Søbad

Vindmøllerne vil være synlige fra alle disse steder – og forringe både oplevelseskvaliteten, stilhed, naturoplevelsen og fotomuligheden. Dette påvirker ikke blot turisme, men også lokal identitet og stedbundne værdier, som mange lokalsamfund har opbygget omkring netop Tjele Langsø landskabet.

At placere 17 blinkende og støjende megamøller midt i dette landskab er ikke i overensstemmelse med Danmarks turismepolitik eller Viborg Kommunes egne brandingstrategier.

### **Undervurdering og manipulation i MKR's vurdering af socioøkonomi**

Miljøkonsekvensrapportens vurdering af socioøkonomiske effekter er skræmmende ringe og reelt vildledende.

Den forsøger at:

- Omtale værditab som "midlertidig usikkerhed",
- Benægte turismepåvirkning med henvisning til "manglende kendskab",
- Undlade at kvantificere de økonomiske konsekvenser af fjernelse af 35 beboelser,

- Ignorere afledte effekter på bosætning, lokaløkonomi og ejendomsmarked.

Der er ingen vurdering og det at forholde sig kritisk til, at mange nyere analyser viser langvarige og dybe effekter på både tilflytning, boligpriser og oplevet tryghed ved opstilling af særlig vindmøller.

**Det vurderes, at den socioøkonomiske del af rapporten ikke lever op til VVM-bekendtgørelsens krav om helhedsvurdering og kumulative konsekvenser.**